

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-08

Milieuraad

Nr. 302

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 maart 2009

Naar aanleiding van een vraag van het lid Spies aan de minister VROM (tijdens het Algemeen Overleg Milieuraad d.d. 24 februari 2009), deel ik u mede dat de Europese Commissie inderdaad recent heeft besloten om handelsdefensieve maatregelen te treffen tegen biodiesel uit de VS. Deze voorlopige maatregelen zijn op 13 maart 2009 in werking getreden. Het besluit of deze maatregelen ook definitief zullen worden opgelegd, wordt in juli 2009 genomen. Door de Raad voor Algemene Zaken en Externe Betrekkingen, die bevoegd is op het vlak van de handelspolitiek.

Daarmee is deze zaak in het eindstadium beland van de procedure die in 2008 op initiatief van de European Biodiesel Board (EBB) in Brussel is gestart. De aanleiding hiervoor vormde een klacht van Europese – ook Nederlandse – biodieselproducenten over subsidies, die in de Verenigde Staten worden verleend om de productie en het gebruik van milieuvriendelijke brandstoffen (i.c. biodiesel) te stimuleren.

Inmiddels is duidelijk dat hier geen sprake is van een exportsubsidie. Deze zijn – althans voor industriële producten – door de WTO verboden vanwege de evident handelsversturende werking. Handelsversturende effecten kunnen evenwel ook bij andere vormen van subsidies optreden. Zoals in deze zaak omdat door de subsidie als het ware de kostprijs van Amerikaanse biodiesel kunstmatig wordt verlaagd en dit voordeel doorwerkt in de verkoopprijs. Dit heeft tot gevolg dat de (gesubsidieerde) biodiesel goedkoper dan – onder normale marktomstandigheden het geval zou zijn geweest – op de wereldmarkt kan worden gebracht.

Verlaging van de exportprijs is weliswaar niet het primaire doel (zoals bij een verboden exportsubsidie), maar in de praktijk heeft de verstrekte subsidie wel dit effect. Daarom zijn ook voor dit soort situaties multilaterale disciplines overeengekomen. Deze hebben niet de vorm van een verbod, maar bieden de mogelijkheid om met handelsdefensieve maatregelen (anti-subsidie, anti-dumping) op te treden. Mits voldaan aan de

geldende WTO-regels kan op deze wijze het «level playing field» worden hersteld.

Bij deze zaak gaat het primair om anti-subsidiemaatregelen. Daarmee wordt de handelsverstoring in kwestie bij de bron aangepakt, aangezien de Europese markt in relatief korte tijd met gesubsidieerde biodiesel uit de VS werd overspoeld. Dit heeft ertoe geleid dat de biodieselindustrie in Europa min of meer in de opstartfase is blijven hangen en productie in Europa is stilgelegd omdat onder deze omstandigheden niet tegen Amerikaanse biodiesel geconcurrereerd kon worden. Welke definitieve maatregelen uiteindelijk zullen worden genomen, is van een aantal factoren afhankelijk. Zo is het – net als bij anti-dumping-maatregelen – noodzakelijk dat ook rekening wordt gehouden met mogelijke negatieve effecten, bijvoorbeeld voor de transportsector en de consument. In dit stadium zijn deze nadelen nog onvoldoende in kaart gebracht, terwijl het van belang is deze in het eindstadium gedegen mee te kunnen wegen. Daarnaast moeten we – in deze tijd van toenemend protectionisme – er tevens voor waken dat tegenmaatregelen niet verder gaan dan absoluut noodzakelijk is. Anders geven we vanuit de Europese Unie een verkeerd signaal af aan onze handelspartners.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk